

VESNIČKA

LISTOPAD 2019

SOS DĚTSKÉ
VESNIČKY

Láskyplný domov pro každé dítě

ADVENTNÍ VĚNEC PRO PANENKU

*PĚSTOUNSKÝM MAMINKÁM
NESMÍRNĚ FANDÍM!*

ÚVODNÍ SLOVO

MILÍ PŘÁTELE,

poprvé v historii se každoroční zpráva OSN o plnění Úmluvy o právech dítěte, od jejíhož vzniku v těchto dnech uplyne 30 let, zaměřuje na práva dětí bez rodičovské péče. Ve zprávě zaznívá nejen důležitost pokračování v úsilí o deinstitucionalizaci a s tím spojené investice do náhradní péče rodinného typu, ale také potřeba řešit příčiny způsobující oddělení dětí

od rodičů, mezi něž patří zejména chudoba a další socioekonomické faktory, nedostatek vzdělání (včetně inkluzivního) a zdravotní péče, diskriminace a sociální stigmata.

Tato slova vám bezpochyby zní povědomě. Možná proto, že v naší organizaci se rodinné péči o opuštěné či odebrané děti, stejně jako záchraně původních rodin tam, kde je záchrana ještě možná, věnujeme už několik desetiletí. A také možná proto, že odhodlání české společnosti chránit práva dětí a zajistit jim odpovídající podmínky pro zdravý rozvoj a šťastné dětství nabralo v posledních

letech obrovskou reformní sílu a dalo vzniknout mnoha úspěšným iniciativám a programům nejen neziskových organizací.

Vaši velkorysou podporou naší práce jste se i vy stali součástí tohoto úžasného hnutí. My na naplňování práv dětí nikdy pracovat nepřestaneme. Věřím, že vy také ne. Za to máte náš obdiv a dík.

Jana Šagátová
Vedoucí oddělení fundraisingu

Vydavatel: SOS dětské vesničky, z.s., Strakonická 98, 159 00 Praha 5. Vychází čtvrtletně. ISSN 1803-1730.
Redakce: Radana Košťáliková, Michaela Poláková, Milan Palán. Grafická úprava: Martin Málek.
Uzávěrka: 15. 10. 2019. Náklad: 7 450 ks. Vyrobitel: H.R.G. spol. s r.o. Výrobní cena: 3,66 Kč.

Jména dospělých osob a dětí, jejichž příběhy vám v časopise přinášíme, jsou z důvodu ochrany soukromí většinou změněna. Ilustrační fotografie, není-li uvedeno jinak, pocházejí z fotobanky SOS dětských vesniček.

VESNIČKY MAJÍ SVŮJ JUBILEJNÍ DOKUMENT

Režisér Vít Procházka natočil ve spolupráci s naší organizací neobyčejný dokumentární film Půlstoletí SOS vesniček. Minulost i současnost tu představují příběhy několika rodin, natočené citlivě

a tak, že se dotknou i těch nejkoralejších srdcí. Pokud jste film ještě neviděli, můžete jej najít v online archivu na webových stránkách České televize.

PŘEROVSKÉ DĚTI NAVŠTÍVILY EKOCENTRUM

Nejkrásnější prázdninový výlet absolvovaly děti z naší přerovské pobočky v centru ekologických aktivit Sluňákov. Na cestě plné úkolů prošly rajskou zahradou, sluneční horou snů i ohništěm zlaté spirály, podívaly se, jak vypadají hliněné pece, opékaly buřty a na konci je čekal poklad. Léto jako když vyšije!

ORBIT POMÁHÁ DĚTEM ZAZÁŘIT

Společnost Mars připravila pro naše dospívající klienty z Brna zábavné odpoledne, na němž jim známá moderátorka Zorka Hejdrová společně s profesionálním koučem radili, jak jít za svým snem a dosáhnout v životě úspěchu. Projekt „Pomozme jim zažít“ je spojen s kampaní, během níž společnost Mars věnuje 1% z každého prodaného balení žvýkaček Orbit na podporu dospívajících dětí z SOS dětských vesniček. Děkujeme!

ŠATY DĚLAJÍ ČLOVĚKA, DRESY FOTBALISTY

Malí fotbalisti z volnočasového centra SOS Kajuta mají za sebou už řadu fotbalových utkání v Bystřici i okolních obcích. Do příštího zápasu ale budou nastupovat

s úplně jiným pocitem: díky návštěvě zástupců společnosti PEPCO totiž mají fungl nové dresy! Konečně si budou připadat jako profesionální hráči.

ADVENTNÍ VĚNEC PRO PANENKU

KDYŽ SE DĚTI VRACÍ DOMŮ KE SVÝM RODIČŮM, URČITĚ SE TĚŠÍ NA SPOUSTU VĚCÍ. A NEJHEZČÍ JE, KDYŽ SE KROMĚ OBLÍBENÉ PANENKY, PLYŠÁKA NEBO SVÉ POSTÝLKY TĚŠÍ I NA TY RODIČE... ALE NA CO SE TAK ČLOVĚK TĚŠÍ, KDYŽ ODJÍŽDÍ OD SVOJÍ VLASTNÍ MAMINKY K TÉ NÁHRADNÍ?

Svoji nejoblíbenější panenku nechala Jolana u své biologické mámy, když od ní v pěti letech musela odejít. Máminy problémy v tu chvíli řešit prostě nešly a Jolana se i se sourozenci ocitla – naštěstí jen nakrátko – v dětském domově. Tam jí bylo smutno a nechtěla, aby bylo stejně smutno i mámě. Proto tam tu panenku nechala... Když se pak znovu stěhovala – naštěstí už naposledy – do SOS dětské vesničky k nové mámě-pěstounce, po mámě i po panence se jí chvíli stýskalo, ale brzy z ní byla ještě veselější holčička než dřív.

A pořádně zaměstnaná: bylo toho pořád tolik co dělat! Kroužky, škola, tábory... A těch aktivit ve vesničce! S tetou pedagožkou každý týden malovali, tancovali, chodili na výlety,

učili se hrát florbal na hřišti ve vesničce, ale Jolanu stejně nejvíc bavilo tvoření. Když Jolča poprvé vyrobila adventní věnec, byla tak pyšná! Bylo to krátce po příchodu do Vesničky, bylo jí čerstvě pět a nejradší by ho ukázala mámě, ale ta byla zrovna v léčebně. Adventní věnce pak dělala pro všechny v SOS vesničce a rozhodování, kam jít na učňák, bylo jednoduché. A teď už aranžuje květiny jako profík.

Advent měla vůbec Jolana vždycky nejradší: protože se blížila zima a Jolča milovala lyžování. Mladší bráchy hlídaly tety ve vesničce a Jolana s Tádou si vždycky s máminkou pěstovankou těch pár dní lyžovačky parádně užili, jen posledních několik let je mrzelo, že skoro nebyl sníh. Jolana se těší, až to naučí i svoje děti. A až je vezme k dědovi a k babičce, kam ze všech čtyř dětí jezdí nejradší. Když jí bylo dvanáct, na nástupišti si spletla vlak a málem jela do Prahy! Ale nakonec nastoupila správně a byla na sebe pyšná, jak to cestování sama zvládá. Jednou bude mít takovou šikovnou holčičku i ona.

Jolana už má skoro rok přítele a na vlastní domov se těší. Petr má práci, ale Jolana chce nejdřív dokončit školu – a vlastně z vesničky až tak nespěchá. Vždyť tam strávila tolik let a venku jí nic neutěče. Loňské Vánoce strávili u Petra doma a do vesničky jeli den po Štědrém dni, tehdy Petra představila mamince. A po strašně dlouhé době si vzpomněla na krátkou epizodu v děčáku

a taky na děti, které tam musely zůstat. Třeba na Kristýnku, co se nemohla nabažit česání od tety vychovatelky: do pěti minut od učesání byla zase rozouchaná: teto, učesej mě! Jestli má teď Kristýna, která byla asi o dva roky starší než Jolča, taky přítele, kam ho bere na Boží hod? Do společenské místnosti v dětském domově se asi člověk dobrovolně nevrací: kdo by tam napekl cukroví, nasmažil kapra

a navařil salát? A maminka pěstovanka ho umí opravdu dobrý, takový Jolča ještě nezvládne.

Ale adventní věnec bude dělat zase Jolana: pro pěstovanku, pro Petrovu maminku a jeden odvezou i mamce. A pak si snad brzo odveze i tu starou panenku: protože každý si zaslouží vlastní domov.

PĚSTOUNSKÝM MAMINKÁM NESMÍRNĚ FANDÍM!

DO KANCELÁŘE SOS DĚTSKÝCH VESNÍČEK NEPŘÍJEMNĚ NÁVŠTĚVY NECHODÍ TĚMĚŘ NIKDY. ALE TAK MOC MILOU NÁVŠTĚVU, JAKOU JSME TU MĚLI V POLOVINĚ ŘÍJNA, TAKOVÁ SE NÁM POŠTĚSTÍ JEN MÁLOKDY. PANÍ ZDENA JANTULOVÁ NÁM PŘIJELA ŘÍCT, ŽE NÁS PODPORUJE UŽ PADE-SÁT LET – ČLENKOU SDRUŽENÍ SOS DĚTSKÝCH VESNÍČEK JE OD ROKU 1969! MOC HEZKY JSME SI S PANÍ JANTULOVOU POPOVÍDALI A RÁDI JSME PŘEVZALI I DÁREK A VZKAZ PRO PĚSTOUNSKÉ MAMINKY.

Paní Jantulová, vzpomenete si, kdy jste poprvé slyšela o SOS dětských vesničkách?

To už si přesně nepamatuji, určitě to bylo z médií. Jestli jsem to viděla v televizi, nebo četla v Učitelských novinách, které jsem odebírala, to už si nepamatuji. Byla jsem tehdy mladá učitelka, práce dětmi mě nesmírně bavila a myšlenka SOS dětských vesniček mě úplně nadchla. Velice jsem si vážila profesora Zdeňka Matějčka, on dokázal lidem všechno moc hezky vysvětlit.

Tehdy jste se rozhodla podpořit vznik SOS dětských vesniček v Československu? No samozřejmě! Stala jsem se členkou

Sdružení přátel SOS dětské vesničky, jak se tehdy jmenovalo, začala jsem pravidelně přispívat a sledovala začátky vesniček díky pravidelnému zpravodaji, který už tehdy Sdružení rozesílalo.

V roce 1974 však Sdružení muselo vesničky předat státu a činnost ukončit...

No to mě strašně mrzelo! Vůbec jsem tehdy byla naštvaná na to, kam se naše společnost ubírala. Ale jsem z Moravy, moje kolegyně měla chalupu v Bystřici pod Hostýnem, nedaleko chvalčovské SOS vesničky, proto jsem věděla, že navzdory normalizaci a převedení vesniček pod stát v domcích stále žijí pěstounské maminky s dětmi. Alespoň že to mohlo zůstat.

Po Sametové revoluci jste se tedy k podpoře SOS dětských vesniček zase vrátila?

Ano, znovu jsem se přihlásila do Sdružení jako členka, přivedla jsem k tomu i svoji neteř, která je také učitelkou. Sama nemám děti, velmi jsem proto uvažovala o tom, že bych se sama stala pěstounkou ve vesničce, nebo možná spíše – vzhledem k mému věku – tetou, rodinnou pomocnicí. Měla už jsem pozjišťované všechny informace a chystala jsem se přihlásit, bohužel však v té době vážně

onemocněla moje maminka, o kterou jsem se musela postarat, z těchto plánů tedy sešlo.

V podpoře SOS dětských vesniček jste ale vytrvala až do dnešních dnů.

Jsem dávno v důchodu, takže mnoho peněz nemám, ale alespoň troškou přispívám dětem z SOS dětských vesniček stále. Ráda dostávám váš časopis a čtu si v něm příběhy dětí, prohlížím fotografie z výletů nebo se dočítám o jejich úspěších. To mě opravdu těší.

Vy jste nás dnes navštívila s neobvyklou prosbou – přinesla jste dárek pro několik pěstounských maminek. Co Vás k tomu vedlo?

Já ani nevím. Mám pocit, že když už já jsem se sama maminkou ve vesničce nestihla stát, tak že chci alespoň vyjádřit podporu a úctu těm, které to dokázaly. Chci dát najevo všem pěstounským rodičům, ale zejména samotným pěstounským maminkám, že si nesmírně cením toho, co dělají a strašně jim fandím.

Moc děkujeme a vzkaz i dárek opravdu rádi předáme!

POZOR, OLDA JEDE!

„TETO, MOC PROSÍM, MŮŽU SI ZATOČIT VOLANTEM?“ SOCIÁLNÍ PRACOVNICE PETRA SI ČTYŘLETÉHO OLDU BERE NA KLÍN A SEDÁ SI S NÍM DO SLUŽEBNÍHO AUTA. OLDA TOČÍ VOLANTEM, PUSOU TÚRUJE MOTOR A ZKOUŠÍ POKOŘIT DALŠÍ HRANICI PETŘINY TRPĚLIVOSTI. „A ZATROUBIT, VIĎ, ŽE SI MŮŽU ZATROUBIT?“

„Dobře, Oldíku, ale jen jednou, sousedé by se zlobili.“ „Túúú!, Olda je ve svém žvlvu a s paměti akvarijní rybičky zapomíná na slib, který svatosvatě dal před pěti vteřinami. Túúú, túúú, túúúúú, houká klakson a všichni psi v doslechu v klidné malé vsi se rozštěkají. „Porušovat sliby se nemají, vystupovat!“ Nadšení se mění ve stejně velké rozčilení, protože řízení je Oldův živel a nic, co má volant, před ním není v bezpečí. Olda se vzteká, možná by na auto, najednou nedostupné, hodil i kámen, kdyby ho Petra nevezala za ruku a neuklidnila.

TÁTA BOJOVNÍK

Inteligentního chlapce s temperamentem malé elektrárny neměl kdo naučit adekvátním reakcím na odepřenou okamžitou radost. Psychicky labilní maminka se několik měsíců po Oldových třetích narozeninách rozhodla problémy řešit sebevraždou a Oldův táta Mírek, který vyrostl v dětském domově, se péčí o malé dítě neměl kde naučit. Ale našťástí se rozhodl bojovat a nepřipustit, aby Olda dopadl stejně jako on.

Dalo to ale spoustu práce a těžko říct, či úsilí bylo větší: zda tátovo, nebo sociální pracovnice Petry z SOS dětských vesniček, která se snažila zachovat Oldovi jediný domov, který měl. Když Olda přijel na dětský tábor s malým rádiem a kapesním nožem místo náhradního oblečení a kartáčku na zuby, musel se Oldův táta naučit balit dětský batůžek. Časem s Petřinou pomocí zvládli i správné stravování, pří-

pravu do školy, včasné odchody do ní, návraty bez toulání, návštěvy dětského lékaře a desítky dalších věcí.

NOVÝ ZAČÁTEK

Když bylo Oldovi čtrnáct a táta po krátkém stonání umřel, zdálo se, že se žádný happy-end konat nebude. Olda měl ale díky zkušenosti pozornosti, péče a lásky blízké osoby už dost sil na to, aby se od pomyslného dna odrazil i sám. Odstěhoval se na vesnici k dědovi, kde to od malička miloval, a když ho děda poprvé nechal vyjet z vrat svým starým traktorem, cítil se Olda asi nejšťastněji ve svém životě. A určitě si tu dávnou vzpomínku na to, jak mohl jako malý kluk na Petřině klíně poprvé otočit opravdovým volantem, vybavil. Jinak by teď nezmáčkl klakson a s chutí si nezatroubil: túúú!

A pro jistotu ještě jednou: túúú!

ČR MÁ V PLNĚNÍ DĚTSKÝCH PRÁV STÁLE CO DOHÁNĚT

V LISTOPADU 1989 SE NEPŘEPISOVALA HISTORIE JEN V ULICÍCH ČESKÝCH A SLOVENSKÝCH MĚST, KDE LIDÉ S KLÍČI V RUCE ODZVONILI KOMUNISTICKÉMU REŽIMU, ALE TAKÉ NA PŮDĚ VALNÉHO SHROMÁŽDĚNÍ OSN. TO PŘIJALO 20. LISTOPADU 1989 MEZINÁRODNÍ ÚMLUVU O PRÁVECH DÍTĚTE, KTEROU POSTUPNĚ RATIFIKOVALO 195 ZEMÍ SVĚTA (TEDY VŠECHNY STÁTY S VÝJIMKOU USA). AČKOLIV SE JEDNÁ O REKORDNÍ POČET PODPISŮ MEZI VŠEMI LIDSKOPRÁVNÍMI DOKUMENTY, JEŠTĚ I PO TRICETI LETECH MÁME NA POLI DĚTSKÝCH PRÁV STÁLE CO DOHÁNĚT.

Úmluva o právech dítěte je mezinárodní dokument, který upravuje a definuje práva dětí. Obsah úmluvy je pro země, které úmluvu ratifikovaly, závazný, musí jednotlivé zásady implementovat do svého právního řádu. Podle úmluvy má každé dítě nárok na bezpečné dětství, na základní vzdělání, na lékařskou péči, má mít možnost rozvíjet svou osobnost, schopnosti a dovednosti, vyrůstat v bezpečném a milujícím prostředí atd.

RODINNÉ PROSTŘEDÍ JE ZÁKLAD
Jedním ze základních práv dítěte je poznat své rodiče a být jimi vychováván, povin-

ností státu je poskytnout rodičům pomoc se zabezpečením životních podmínek dítěte. To však stále není tak samozřejmé, jak by se mohlo na první pohled zdát. Na sociálně-aktivizační služby pro rodiny s dětmi stát stále vynakládá jen zlomek částky na pomoc ohroženým dětem (cca 8% z rozpočtu pro tuto oblast), zatímco drahá ústavní péče spolkně více než 40% těchto peněz. Je přitom dokázáno, že dostane-li se ohroženým rodinám včas odborné pomoci sociálních pracovníků, velká část z nich dokáže své potíže překonat a nemusí tak dojít k odebrání dětí z rodiny.

Hned v preambuli Úmluvy se přitom píše, že „v zájmu plného a harmonického rozvoje osobnosti musí děti vyrůstat v rodinném prostředí, v atmosféře štěstí, lásky a porozumění.“ Česká republika je bohužel jednou z posledních zemí Evropy, kde ještě stále mohou být do ústavní péče umístěny i nejmenší děti do 3 let věku. Přitom právě český psycholog Zdeněk Matějček, který stál i u zrodu SOS dětských vesniček, už před více než 50 lety důkladně popsal, jak neblahé následky má psychická deprivace ústavně vychovávaných dětí, a to zejména v prvních letech

života. I po 30 letech od podpisu Úmluvy je tedy na poli dětských práv stále hodně co zlepšovat.

Práva dítěte:

právo na život, na jméno, právo poznat své rodiče a být jimi vychováván, právo na ochranu soukromí, právo na ochranu před násilím, ponižováním a vykořisťováním, právo na zajištění ochrany a pomoci poskytované státem, pokud je dítě zbaveno rodinného prostředí, právo na výhody sociálního zabezpečení, právo na životní úroveň potřebnou pro rozvoj dítěte, právo na vzdělání, na odpočinek a volný čas, právo na svobodu projevu a další.

Stát musí přijmout opatření:

k zajištění lékařské pomoci dětem, odpovídající lékařské péče matce před porodem, k poskytování pomoci rodičům se zabezpečením životních podmínek dítěte, k zajištění bezplatného základního vzdělávání pro všechny děti, k zajištění ochrany před užíváním narkotik, před sexuálním vykořisťováním, k zabránění únosů a obchodování s dětmi, k ochraně dětí před mučením, omezování osobní svobody a další.

MALÍ RYTÍŘI SE LOUČILI S LÉTEM

I loučení s prázdninami může být prima. Zvláště, když ho strávíte ve sportovním areálu Božeňov nebo plněním úkolů řádu šlechtěného Mrakošlapa.

Alespoň malí rytíři a malé rytířky z naší zábřežské pobočky si ho užily přímo královsky.

TEREZA KOSTKOVÁ NAFOTILA VÝSTAVU PRO SOS DĚTSKÉ VESNIČKY

Tereza Kostková je nejen známá herečka a moderátorka, ale také nadšená amatérská fotografka. Jako ambasadorka SOS dětských vesniček hledala spolu s námi cestu, jak pomoci naší organizaci se zviditelnit, a výsledkem je krásná fotografická výstava Cesty k sobě. K vidění bude od 20. listopadu až do Vánoc v Galerii Českých center v pražské Rytířské ulici. Určitě stojí za vidění!

DOBŘÝ SKUTEK MŮŽE SKVĚLE CHUTNAT

V průběhu září a října probíhala v restauracích hotelové sítě Marriott akce „You Eat, We Give“, při níž z každého zakoupeného oběda či večere putovalo 1 € na podporu dětí v naší péči. Dobrovolníci z řad zaměstnanců Courtyard by Marriott Brno navíc v srpnu zvelebili zahradu a plot v brněnské vesničce. Moc děkujeme!

DĚTI SI UŽILY NOČNÍ DOBRODRUŽSTVÍ

Společné chystání svačiny, pečení buřtů, luštění šířovaných vzkazů, které vedou k pokladu, jeho hledání s baterkou v ruce... Noční bojovka dětí z rodin využívajících preventivní služby

karlovarské pobočky SOS Kompas, zakončená přespáním ve vesničce, byla pro děti zážitkem, na který jen tak nezapomenou.

UŽ TÁTU S MÁMOU VYPNĚTE, PROSÍM!

KÁJA BY BYL NEJRADŠÍ, KDYBY MĚL KOUZELNÝ PRSTEN NEBO SLUCHÁTKO A MOHL RODIČE PŘI HÁDKÁCH VYPNOUT. NĚKDY. NEBO ASPOŇ VYPÍPAT, JAKO SE TO DĚLÁ V RÁDIU... NIC Z TOHO SE PĚTILETÉMU KÁJOVI NEVYPLNÍ A ZDÁ SE, ŽE NENÍ CESTA VEN.

Ani podle soudkyně, která s rodiči Káji řešila jejich rozvod, to bez zásahu zvonění nešlo. Kouzelné sluchátko sice paní soudkyně obstarat nedokáže, ale ví o něčem, co se jmenuje mediace. Z počátku to však i přesto vypadalo beznadějně. Kája se ve školce stranil dětí, odmítal mluvit s paní učitelkou Janičkou, rozbíjel hračky, a když Samík slyšel mluvit o tom, na jak pěkném výletě s tátou a s mámou o víkend byl, začal ho vzteky bít. Jenže ono nebylo divu. Kája byl tak hrozně smutný!

Píp. Tři tečky. Ty radši nic neříkej. A ty mi nemáš co přikazovat, ty...píp. A zase

píp. To slyšel Kája už několik měsíců a ani na prvním asistovaném setkání, při němž se snažily sociální pracovníce SOS vesniček Alena s Mirkou rodiče dovést k domluvě alespoň na základních věcech, to nevypadalo lépe.

DOBŘÁ VŮLE JE ZÁKLAD

Nejhorší se nakonec neukázaly hádky o peníze nebo velmi špatné vztahy i v rámci širší rodiny, ale uspořádání péče o Káju. Soudem určené dny mamince nevyhovovaly, protože nastoupila do nové práce se směnným provozem, proto Káju dávala hlídat babičce. Ta to dělala ráda, ale tátovi se to nelíbilo. Ten zase často jezdil na služební cesty, a když byl doma, chtěl Káju vidat co nejvíce. Bez dobré vůle a bez pomoci by se spory, které Kájovi tak ubližují, mohly táhnout léta.

Alena i Mirka mají místo kouzelného sluchátka pouze zkušenosti a velké

profesní dovednosti. Nastala tedy opravdu tvrdá práce. Nesoudit, nacházet minimální styčné plochy i jen náznaky porozumění, chválit i nejnepatrnější projevy vstřícnosti. Rodiče se s jejich pomocí shodli na tom, že musejí zlepšit vzájemnou komunikaci alespoň tak, aby se nehádali před Kájou. I to šlo ztuha, ale s trpělivou podporou se věci začaly měnit k lepšímu.

Kája po dlouhých měsících, možná i letech slyšel tátou o mámě mluvit hezky. Máma před ním zase tátou pochválila, že Káju naučil za tři dny jezdit na kole. Na dalších schůzkách se rodiče připravili na další události: nástup do předškolní třídy, výběr sportovního kroužku a tak dále. Nacvičili si je předem, aby je něco nezaskočilo a nesklouzli do starých kolejí... Že by i bez kouzelného sluchátka byly možné zázraky?

POHLED DO HISTORIE OČIMA DAGMAR BRUŽOVÉ

V MINULÉM ČÍSLE NAŠEHO ČASOPISU JSME PŘINESLI KRÁTKÝ MEDAILONEK NEDÁVNO ZESNULÉ DAGMAR BRUŽOVÉ, MNOHALETÉ TAJEMNICE A JEDNÉ ZE ZAKLADATELEK SDRUŽENÍ SOS DĚTSKÝCH VESNIČEK. TO JSME JEŠTĚ NETUŠILI. JAKÝ POKLAD SE SKRÝVÁ V JEJÍ POZŮSTALOSTI: PAMĚTI NAPSANÉ S TAKOVOU LITERÁRNÍ LEHKOSTÍ, ŽE BY MOHLY JÍT HNED DO TISKU! SEM SE NÁM BOHUŽEL VEJDE JEN NĚKOLIK KRÁTKÝCH ÚRYVKŮ.

11. ledna 1969, brzy po večeři, zazvonil telefon a Dr. Matějček mi položil onu nezapomenutelnou otázku: Dagmar, chtěla byste pracovat pro SOS? Tímto telefonním rozhovorem začala jedna z nešťastnějších kapitol mého života.

ZÁZRAK V DOBĚ NORMALIZACE

Mnoho lidí donekonečna opakuje onen omylný názor: že prý vesničky vznikly jako důsledek uvolnění Pražského jara. Nikoli! Zázrak spočívá právě v tom, že začaly v okupované republice, kde byla sovětská vojska na celém území, a kde byla stále ostřejší cenzura. Nikdy jsem nepoznala za svůj dlouhý život nějakou organizaci nebo projekt, který by vyvolal

takovou odezvu v celém národě. Již toho dne, kdy mi Dr. Matějček prvně zatelefonoval, bylo na kontě 777, známém po celé zemi, 14 milionů korun. Čtrnáct! A to jsme ještě neměli účetního, natož někoho pověřeného propagací SOS vesničky! Prostě něco oslovilo české srdce: opuštěné dítě, které potřebuje pomoc.

VÝBĚR MAMINEK

Účastnila jsem se setkání pro všechny uchazečky o místo „matky-pěstounky“. Jedna katolička chtěla vědět, zda bude moci svěřené děti vychovávat podle katolického učení. Upřímná odpověď zněla, že nikoliv, stát nepovolí žádné kontakty s církvemi. V tom mi něco blesklo hlavou a řekla jsem: „Kdyby na moři ztroskotala loď, a vy byste chtěly zachránit dítě, plovoucí na kusu dřeva, zeptaly byste se ho napřed – jsi katolík? Jsi evangelík? Anebo byste napřed myslely na záchranu toho třesoucího se vyděšeného děčka? A když najdete opuštěné dítě, co je to nejdůležitější? Opatřit mu láskyplný domov. A já si myslím, že váš vlastní vnitřní život vás povede v následujících letech ve všem ostatním.“

My jsme zdůrazňovali jednu zásadu: práce v SOS vesničce není obět, ale naplněný život. To vyžaduje vyrovnané, silné, vpravdě mateřské povahy. Náš psycholog Dr. Matějček formuloval a uplatňoval nové způsoby ověřování psychologického profilu uchazeček – jeho systém byl pak s uznáním přejímán i v cizině. V každém případě jsme měli asi nejlépe vybraný a proškolený team na území republiky. Mnozí nám tyto maminky záviděli.

NEBYLO TO ZBYTEČNÉ

Když nás stát donutil nedobrovolně „dobrovolně“ rozpustit Sdružení a předat mu vybudované vesničky, musela jsem projít veškeré dokumenty a připravit je k archivaci. A tak jsem den po dni, často v slzách, často pořádně rozhněvaná, pročetla stovky stran a bezmocnost mne svírala. Což byla další strašná zkušenost po bezmocnosti prožívané r. 1938, 1948 a 1968... Vryla se mi kratičká scéna z posledního dne ve sklepní kanceláři v Praze 4. V otevřených dveřích stojí Dr. Dunovský, mává mi na rozloučenou a říká: „Děkuji vám za všechno, doufáme, že to nebylo docela nadarmo. Díky!“ A ono nebylo!

SOS DĚTSKÉ
VESNIČKY

50

Už před 50 lety začal pomáhat
dětem. A díky němu dnes
pomáhám i já.

OCEAN

Děda je

stejně frajer!

Přidejte se k nám na www.nejvetsibirka.cz

HLAVNÍ PARTNEŘI

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

V ROCE 2018 NAŠI ČINNOST PODPŮRILY TYTO INSTITUCE

Ministerstvo práce a sociálních věcí, Olomoucký kraj, Zábřeh, Šumperk, Karlovarský kraj, Hlavní město Praha, Karlovy Vary, Bystřice pod Hostýnem, Prostějov, Jihomoravský kraj, Brno, Nejdek, Aš, Přerov, městská část Praha 1, Mohelnice, Ivančice, SHM – Salesiánské hnutí mládeže